

На основу члана 5. став 1. тачка б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13 и 4/17, члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 20. сједници одржаној 20.03.2020. године, доноси

О Д Л У К У
О ПРИВРЕМЕНИМ МЈЕРАМА БАНКАМА ЗА УБЛАЖАВАЊЕ
НЕГАТИВНИХ ЕКОНОМСКИХ ПОСЉЕДИЦА
УЗРОКОВАНИХ ВИРУСНИМ ОБОЉЕЊЕМ „COVID-19“

Предмет

Члан 1.

- (1) Овом одлуком утврђују се привремене мјере са циљем ублажавања негативних економских посљедица узрокованих пандемијом вирусног обољења „COVID-19“ и очувања стабилности банкарског сектора Републике Српске, а које се односе на:
  - 1) одобравање олакшица клијентима банке који су директно или индиректно погођени негативним ефектима,
  - 2) посебна правила за управљање кредитним ризиком, која банка примјењује у случају да одобри посебне мјере клијенту,
  - 3) превентивне мјере са циљем очувања капитала банака.
- (2) Банка одобрава олакшице, односно посебне мјере из члана 3. ове одлуке клијентима са циљем превазилажења потешкоћа са којима се суочавају и олакшавања клијентима да у наредном периоду уредно измирују своје обавезе према банци.
- (3) Одредбе ове одлуке примјењују се на банке са сједиштем у Републици Српској којима је Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) издала дозволу за рад.

Појмови

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овој одлуци имају сљедеће значење:

- 1) **Кредитне обавезе** су потраживања банке од физичких и правних лица насталих по основу укупног износа доспјеле и недоспјеле главнице, обрачунате и ненаплаћене камате и накнаде везане за кредитно-гаранцијски посао, као и потраживања по финансијском лизингу и факторинг пословима у складу са закљученим уговором.
- 2) **Клијент банке** је физичко или правно лице чија је кредитна способност усљед негативног утицаја пандемије вирусног обољења „COVID-19“ погоршана, односно чији су извори за отплату усљед тога смањени и тиме му је онемогућено или ће бити онемогућено измиривање обавеза према банци.
- 3) **Материјално значајан износ** има исто значење као у Одлуци о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (у даљем тексту: Одлука о управљању кредитним ризиком).

Посебне мјере

Члан 3.

- (1) Банка може одобрити клијентима из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке сљедеће посебне мјере:
  - 1) мораторијум, односно одгоду у отплати кредитних обавеза,

- 2) увођење грејс периода за отплату главнице кредитних обавеза у случају кредита који се отплаћују ануитетно на период од најдуже 6 мјесеци,
  - 3) продужење крајњег рока за отплату кредита који се отплаћују ануитетно,
  - 4) продужење рока доспијећа кредита са једнократним доспијећем, укључујући и револвинг кредите и прекорачења по трансакционим рачунима на период од најдуже 6 мјесеци, при чему би клијенти током тог периода могли користити и дио изложености који је био неискоришћен на дан модификације,
  - 5) одобравање додатног износа изложености за потребе превазилажења његових тренутних потешкоћа са ликвидношћу,
  - 6) друге мјере са циљем олакшавања измиривања кредитних обавеза клијента и одржавања пословања клијента.
- (2) Посебне мјере су привременог карактера и односе се на пружање могућности одгоде плаћања кредитних обавеза, репрограмирања кредитних обавеза или друге кредитне олакшице које имају за посљедицу модификацију изложености коју је банка одобрила физичким и правним лицима због околности које могу довести до отежаног измирења њихових кредитних и других обавеза према банци, уз предузимање свих осталих мјера за управљање кредитним ризиком ради ублажавања негативних посљедица на кредитну способност клијента банке, одрживост његовог пословања и пословање банке.
- (3) Посебне мјере из става 1. овог члана могу да укључе и друге модалитете прилагођавања начина и динамике отплате кредитних обавеза, примјерене олакшице и друге облике подршке банке клијентима из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке.
- (4) У оквиру посебних мјера из става 1. тачка 1. овог члана банка је дужна проводити све потребне активности ради адекватног управљања кредитним ризиком и прилагођавања тренутним и привременим околностима у пословању, са циљем стварања услова за накнадни опоравак и ублажавање неповољних економских посљедица узрокованих појавом вирусног обољења „COVID-19“ на одрживост пословања клијента.
- (5) Третман посебних мјера из овог члана могу да имају мјере које је банка одобрила на основу појединачне анализе кредитног ризика или ризика портфолија и/или производа, секторске структуре изложености, на основу којих је процијенила да ће одобрене мјере омогућити у наредном периоду уредно измирење кредитних обавеза према банци.
- (6) Банка неће одобравати посебне мјере за клијенте за које нису настале промјене у њиховој платежној способности.
- (7) Банке су дужне објавити информације о могућим посебним мјерама на својој интернет страници.

Модалитет

Члан 4.

- (1) Банка је дужна за клијенте из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке дефинисати примјерен модалитет који садржи посебне мјере из члана 3. ове одлуке који ће помоћи клијентима да у наредном периоду успоставе одрживи модел пословања и уредно измирују кредитне обавезе према банци.
- (2) Модалитет може садржавати једну или комбинацију посебних мјера, на основу захтјева клијента и појединачне кредитне анализе, на основу којих је банка процијенила да ће одобрене мјере помоћи клијенту да у наредном периоду уредно измирује своје обавезе према банци.
- (3) Банка може дефинисати модалитет за појединачног клијента или на портфолио основи.
- (4) Приликом дефинисања модалитета за правна лица који имају изложености у другим банкама и недепозитним финансијским организацијама, банка треба да активно дјелује у циљу усаглашеног дјеловања са другим банкама и недепозитним финансијским организацијама у проналажењу заједничког модалитета за накнадно прилагођавање реалних могућности отплате кредитних обавеза.

- (5) Прије дефинисања примјереног модалитета, банка може клијенту одобрити мораторијум са максималним роком трајања до укидања стања ванредне ситуације у Републици Српској, односно стања проглашења природне или друге несреће на територији Босне и Херцеговине, у циљу припреме потребне кредитне анализе и утврђивања примјереног модалитета за клијента.
- (6) Мораторијум из става 5. овог члана не сматра се значајном модификацијом из члана 6. став 1. ове одлуке и не утиче на трајање мораторијума из члана 5. став 2. ове одлуке.

Мораторијум

Члан 5.

- (1) Мораторијум, у смислу ове одлуке, представља одгоду плаћања кредитних обавеза дефинисаних у члану 2. став 1. тачка 1. ове одлуке.
- (2) Мораторијум као једна од посебних мјера у оквиру модалитета може се уговорати у трајању до 6 мјесеци.
- (3) У току трајања мораторијума, банка не обрачунава затезну камату на износ доспјелих потраживања.

Остале модификације

Члан 6.

- (1) Модификација изложености подразумијева измјену неких или свих услова оригиналног уговора, те се сматра значајном модификацијом у смислу Одлуке о управљању кредитним ризиком, односно банка престаје признавати оригиналну ставку финансијске активе и почиње признавати нову ставку, али није у обавези да утврђује да ли предметна ставка представља *РОСИ* имовину.
- (2) У оквиру примјене посебних мјера, каматна стопа за модификоване изложености не може бити већа него што је била дефинисана постојећим уговором.
- (3) Приликом уговарања посебних мјера, банка не може наплаћивати додатне накнаде за извршене услуге, односно накнаде повезане са модификацијом изложености.
- (4) За промјене првобитно уговорених услова кредита, банке су у обавези обезбиједити сагласност свих осталих уговорних страна у кредитном послу.

Посебна правила за управљање кредитним ризиком

Члан 7.

- (1) Банка не може одобрити посебне мјере у складу са овом одлуком клијентима код којих постоји кашњење у измиривању обавеза према банци дуже од 90 дана у материјално значајном износу, односно дозвољено је одобравање посебних мјера само клијентима чије су изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3 на основу услова према којима се сматра извјесним да дужник неће у потпуности измирити своје обавезе према банци дефинисаних чланом 20. став 3. Одлуке о управљању кредитним ризиком.
- (2) Банка модификације кредитних обавеза које су биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 или 2 на дан модификације означава у свом информационом систему као модификације узроковане текућим потребама дужника, а модификације изложености које су распоређене у ниво кредитног ризика 3 на дан модификације означава у свом информационом систему као реструктуриране изложености.
- (3) Изложеност настала усљед модификације кредитних обавеза клијента које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 1 на дан модификације, а даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења ове одлуке зависиће искључиво од критеријума броја дана кашњења у материјално значајном износу. При томе, критеријум значајног повећања

кредитног ризика неће се узимати у обзир (стављање на тзв. *watch* листу, критеријуми за погоршање финансијских показатеља дужника дефинисани интерним актима банке и слично).

- (4) Изложеност настала усљед модификације кредитних обавеза клијента које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 2 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 2 на дан модификације, а даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења ове одлуке зависиће искључиво од критеријума броја дана кашњења у материјално значајном износу. При томе, банка није током трајања ове одлуке у обавези да разматра испуњеност услова према којима се сматра извјесним да дужник неће у потпуности измирити своје обавезе према банци из члана 20. став 3. Одлуке о управљању кредитним ризиком, изузев критеријума који се односи на покретање стечајног поступка или ликвидацију дужника. Банка може распоредити ове изложености у ниво кредитног ризика 1 само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (5) Изложеност настала усљед модификације кредитних обавеза клијента које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 3 задржава се у нивоу кредитног ризика 3 и може се распоредити у нижу категорију изложености само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (6) Банка може у периоду од три мјесеца од дана ступања на снагу ове одлуке као референтни датум за утврђивање нивоа кредитног ризика и броја дана кашњења користи датум 29.02.2020. године умјесто датума модификације.
- (7) Банка не може смањивати проценат покривености изложености очекиваним кредитним губицима без отплате модификоване или реструктуриране изложености.

Одобрење посебних мјера

Члан 8.

- (1) Посебне мјере банка може проводити по основу писаног захтјева физичког и правног лица или њихово коришћење може покренути самоиницијативно у оквиру редовног процеса праћења потраживања у кашњењу, имајући у виду неповољне економске последице (директне и/или индиректне) узроковане појавом вирусног обољења „COVID-19“.
- (2) Прије одобрења посебних мјера прописаних овом одлуком, банка је дужна да клијенте упозна са могућностима кориштења истих, свим условима и ефектима мјера (понуда), а клијенти су дужни изјаснити се о понуди и доставити писану изјаву о прихватању понуде ако исту прихватају.
- (3) Прихватање понуде из става 2. овог члана сматраће се изјавом воље клијента да је сагласан са измијењеним условима кредитирања, која у ванредној ситуацији изазваној појавом „COVID-19“ може привремено бити прихваћена у електронској форми.
- (4) Изузетно, уколико банка процијени да физичко лице неће бити у могућности дати одговор на понуду банке због техничких или других препрека, банка може активирати мораторијум из члана 4. став 5. ове одлуке уз обавезу накнадног информисања истог и документовање разлога за такво поступање банке.
- (5) Банка је дужна утврдити начин евиденције о поступању у складу са одредбама овог члана одлуке и осигурати потпуну документованост проведених поступака.

Очување капитала банке

Члан 9.

- (1) Банка је дужна са додатном пажњом пратити промјене у властитом пословном моделу, ликвидности и ризичном профилу, те у складу са тим предузети активности са циљем одржавања адекватног нивоа и структуре капитала за покриће свих ризика којима је или би могла бити изложена банка у насталим околностима пословања.

- (2) Поступање банке у складу са ставом 1. овог члана подразумијева све неопходне мјере које укључују:
- 1) задржавање добити остварене у 2019. години,
  - 2) одгоду и/или отказивање исплате дивиденде, варијабилних накнада органима управљања и запосленим чије професионалне активности имају значајан утицај на ризични профил банке за вријеме важења ове одлуке.
- (3) За вријеме трајања стања из члана 4. став 5. ове одлуке, банке могу користити заштитни слој за очување капитала, поштујући одредбе из става 2. овог члана и уз претходно обавјештење Агенције.

Извјештавање

Члан 10.

- (1) Банка је дужна сачинити и Агенцији доставити Програм посебних мјера у року од петнаест (15) дана од ступања на снагу ове одлуке.
- (2) Банка је дужна осигурати праћење реализације посебних мјера, водити посебне аналитичке евиденције на начин да све активности о одобравању и уговарању посебних мјера из ове одлуке и њихови ефекти буду прегледни и доступни за потребе банке, као и у сврху надзора који обавља Агенција.
- (3) Банка је дужна извјештавати Агенцију о ефектима реализације посебних мјера у складу са формом и у роковима које ће Директор Агенције прописати у року од 10 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.
- (4) Програм посебних мјера и извјештаји који се достављају Агенцији требају бити усвојени од стране управе банке.
- (5) Банка је дужна да Програмом посебних мјера дефинише:
  - 1) овлаштења и одговорности у процесу провођења мјера и активности,
  - 2) систем праћења и извјештавања у банци и извјештавања Агенције о активностима и мјерама из ове одлуке и резултатима у вези са њиховом примјеном,
  - 3) врсте привремених мјера и олакшица, као и услове за њихову примјену,
  - 4) начин документовања кредитних активности,
  - 5) поступак комуникације са клијентима у смислу одредаба ове одлуке и друге елементе које оцијени релевантним за примјену одредаба из ове одлуке,
  - 6) посебне мјере система унутрашњих контрола.

Завршне одредбе

Члан 11.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: УО-137/20

Датум, 20.03.2020. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА

Братољуб Радуловић